

KRONIK BRAGT I UGESKRIFT FOR LÆGER I UGE 40, 2004:

Er sandheden en elefant?

- *om lægers gryende forhold til alternativ behandling. Et tabu på vej til at ophæves?*

Kommentar til Debatoplæg vedrørende alternativ behandling, fremlagt på Lægemødet 2004.

Det har glædet mig rigtig meget at læse *debatoplægget vedrørende alternativ behandling!* Det er nogle gode og relevante problemstillinger, der drages frem, og det er et stort skridt på vejen, når vi som læger går videre med at forholde os til alternativ behandling! Det er også rigtig dejligt, at flere og flere i sundhedsvæsenet, såvel læger som andre sundhedspersoner interesserer sig for alternative terapier (AT) – enten ved at samarbejde med alternative behandlere eller ved at lære sig en terapiform selv. *Det tyder heldigvis på, at tabuet "alternativ behandling i tys-tys-posen, når mere end én læge er til stede" – er ved at gå i opløsning!* I min dagligdag som praktiserende læge støder jeg nu – foruden på flere og flere akupunkturudøvende kolleger - også på de første speciallæge-epikriser med beskrivelser af akupunkturbehandling, og det er også et stort skridt på vejen. Alt i alt er der tegn til nytænkning og til at flere og flere ønsker at vide mere!

*STOP-STANDS-PROTEST-HOLD LIGE HESTEN!
Hvorfor skal vi overhovedet beskæftige os med AT??*

Der er heller ingen, der siger at vi skal! Vi kan vælge at lade være! Men når politikerne f.eks. i Vejle Amt er begyndt at presse på med at få læger til at interessere sig for alternativ behandling og flere projekter er i gang (se www.ViFAB.dk), og der på Christiansborg også er nyt tiltag (RAB), og når ikke mindst patienterne åbenbart higer og søger andre steder efter ny mening via en anden behandling og er villige til at se sig selv fra en helt anden vinkel – er det så slet ikke noget, der pirrer vores nysgerrighed? Antager vi at 43 % af Danmarks befolkning (foruden politikerne...) har taget fejl og er blevet "ført bag lyset" af "slemme alternative behandlere"? I så fald er jeg ret sikker på, at vi både undervurderer alternative behandlere såvel som vores patienters (og politikers...) dømmekraft! I vores egne private lægeliv ved vi udmærket godt, at der er meget mere end naturvidenskabelige modeller, der er væsentlige, når vi skal forstå vores egen verden og vores omgivelser, familie osv. *Vores patienter deler pudsigt nok heller ikke sig selv op i en "naturvidenskabelig" og en "ikke-naturvidenskabelig" del. De vil (også) gerne forstås som hele mennesker.* Sygdomme påvirker ikke kun pt.ternes krop men hele deres system incl. bl.a. tanker og følelser. Er det kun vores opgave at se på sygdommen? Jeg tror heldigvis, at rigtig mange læger allerede ser deres patienter som en helhed og vurderer de naturvidenskabelige behandlingsmetoder ud fra dette. Ved at acceptere og forholde os nysgerrige over for vores pt.s ønske om at bruge andre og ikke-naturvidenskabelige behandlingsmetoder, så vil vi yderligere støtte patienternes opfattelse af sig selv som hele mennesker. For mig er dette også en del af det at være læge.

Marianne Camille Tiffanie Kirkskov
Speciallæge i almen medicin – DK-kinesiolog (Professionel Praktiserende Kinesiolog)
Solsortvang 2, 3450 Allerød, Tlf: 4814 0301
E-mail: Marianne@Kirkskov.dk

Dokumentation – i et nyt lys? Troen bruges allerede...

I debatoplægget findes det relevante spørgsmål: Kan vi benytte overbevisende kliniske erfaringer i forbindelse med AT? Vi gør det vel egentlig allerede: Gamle husråd er så vidt jeg ved ikke gået af mode blandt praktiserende læger, og når vi møder et nyt lægemiddel og repræsentanten forklarer om alle fortræffelighederne, så vil vi måske lige med fornuftig jysk sindighed ”se om det nu kan passe” før vi selv tror på det, og hvis de første patienter ikke responderer, vil vi måske lige klappe hesten lidt med de næste recepter... *Min påstand er, at vi i forvejen bruger vores tro, selv i vores videnskabelige verden. Og det tror jeg er fint! Vores tro vil formentlig øge vores hensyntagen til helheden for vores patient. Det er ikke anderledes at bruge denne tro i forbindelse med AT.* Jeg mener godt at vi kan fortsætte med at bruge ”overbevisende kliniske erfaringer” også i sammenhæng med AT, så længe det ikke skader patienterne!

Forskning og dokumentation for alternativ behandling er dog nødvendigt. Heldigvis har vores politikere ønsket at prioritere dette vigtige arbejde via ViFAB (Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling). ”Dokumentation” er dog ikke et sort-hvidt begreb. Der finder en **subjektiv fortolkning** af resultaterne sted, før de kan anvendes. Når vi har læst alle vejledningerne fra videnskabens bord, så lægger vi til og trækker fra og implementerer vores egen fortolkning i vores brug af denne viden. I denne fortolkningsfase benytter vi os af *vores faglige viden, vores erfaring og vores værdigrundlag som læger og som personer*, idet vi søger at skille skidt fra kanel. *Når vi derfor skal fortolke den ny viden, der skabes vedrørende alternativ behandling, da er det vigtigt, at vi er opmærksomme på denne fortolkningsproces, idet det er nemt at komme til at forkaste noget, fordi det ikke ligner noget af det materiale, som vi hidtil har læst*, eller fordi det ikke er tilrettet de sædvanlige normer eller ikke stemmer overens med vores egen livsfilosofi. Udformningen er måske anderledes, der er mere ”vævende”, ”uhåndterlige” definitioner og der er måske ikke nogen hårde endpoints! Ydermere findes der måske ”fremmedord” i artiklen, såsom ”energi”, ”meridianer” osv....Det kræver mandsmod og hjerte at se på denne dokumentation i et nyt lys!

Sandheden som elefant...? Er den naturvidenskabelige sandhed ikke nok?

Hvis sandheden er en elefant, så har lægevidenskaben måske fat i ørerne og de alternative behandlere i halen, og måske har de afrikanske medicinmænd fat i venstre bagben! De beskriver naturligt nok vidt forskellige verdener, men alle dele viser måske en del af sandheden! Som Ken Wilber skriver: Det er ikke teknisk muligt for et menneske at tage 100 % fejl hele tiden (det er hjernen simpelthen ikke smart nok til), - derfor må der være mindst et kim af sandhed at hente i enhver alternativ terapiform ligesåvel som der også findes sandheder i lægevidenskaben. Mange af de alternative terapiformer har mange år og årtier på bagen. Akupunktoren har 3000! Der må simpelthen være sandhed at finde dér! Det kan ikke passe, at så lange studier udført af så ihærdige mennesker er det rene nonsens! At vi ikke nødvendigvis forstår baggrunden for AT og alle de dertil hørende begreber kan ikke tages til indtægt for, at der ingen sandhed findes der! Flere læger (f.eks jeg selv) er allerede begyndt at se efter sandheder andre steder end i naturvidenskaben! *Og naturvidenskaben bliver ved med at indeholde sandhed, selvom andre sandheder skulle komme frem!* Måske er den

Marianne Camille Tiffanie Kirkskov
Speciallæge i almen medicin – DK-kinesiolog (Professionel Praktiserende Kinesiolog)
Solsortvang 2, 3450 Allerød, Tlf: 4814 0301
E-mail: Marianne@Kirkskov.dk

store amerikanske tænker Ken Wilber tæt på en relevant fremtidsvision mht. fremtidens medicin: Integreret Medicin. Han foreslår, at vi tager det bedste fra begge (alle!) verdener og tilbyder vores patienter! Fordi de skal have det bedste!

Jamen hvad skal jeg sige til mine patienter – jeg aner intet om AT!

Find en RAB - Registreret Alternativ Behandler! 11. maj 2004 blev ”Lov om en brancheadministreret registreringsordning for alternative behandlere” vedtaget i Folketinget og er netop trådt i kraft 1. Juni. Det er en betegnelse, der sikrer, at behandleren lever op til nøje fastlagte uddannelses-mæssige krav, samt at der i behandlerens brancheforening opstillet regler for god klinisk praksis samt indeholder en klageinstans, etc. Brancheforeningen skal ansøge sundhedsministeriet om ret til at bruge RAB-betegnelsen til medlemmerne. Formentlig vil der af praktiske årsager gå et stykke tid før foreningerne bliver godkendt og betegnelsen bliver synlig i det daglige, men det kommer! Denne lov er et meget stort skridt på vejen mod en sikring af alternative behandleres formelle kvalifikationer og uddannelse. Så nu kan patienter – og læger – der synes, at det er svært at finde rundt i den alternative verden se frem til et rigtig godt redskab til at skelne skidt fra kanel. Hvis vi udover at råde til at se efter RAB-betegnelsen samtidig tilskynder vores patienter til at bruge både hjerte og hjerne i valg af behandler, så tror jeg, det bliver meget nemmere at finde rundt i for alle! Derudover er www.ViFAB.dk en efterhånden meget informativ hjemmeside mht. mange alternative behandlingsformer og er meget anvendelig for både patienter og læger.

Fremtidsvisionen – en gensidig accept og udveksling.

Når vi som læger i dagens Danmark synes det er svært at forholde os til AT, så er det faktisk ganske forståeligt! Vi har ikke i (læge-)skolen lært noget om de *begreber og sammenhænge* der lægges til grund for AT. Dvs. vi har ikke noget at hænge vores hat på. Vi er heller ikke opvokset i Østen, hvor anderledes sundhedsforståelse findes på hvert et gadehjørne og er lige så almindeligt dér, som leverpostej og rugbrød er det i Danmark. Så derfor kan mødet med de nye begreber og terapier måske næsten føles skræmmende, ukendt og ”mærkeligt” – fuldstændig som en aparte Afrikansk urskovsmenu.... Det kan forekomme helt uspiseligt.... Meridianer her, chakraer dér osv. Det handler altså om meget mere end ”videnskab eller ej”. Der er kultur, paradigmer, følelser, værdier og meget andet godt indblandet. Det kunne være spændende på sigt at skabe foredrag/kurser for læger med henblik på at give mulighed for at undersøge **andre (alternative) modeller for sundheds- og sygdomsforståelse**. I den forbindelse kunne de mest anvendte alternative begreber ydermere gennemgås. Mit håb er at respekt og samarbejde imellem seriøse alternative behandlere samt læger med tiden vil styrkes, således at vi kan udveksle viden og erfaringer.

Det er temmelig utænkeligt, at vi i mødet med AT alle falder på halen og tager pendulet frem og kaster lægetasken væk, og det er jo heller ikke formålet! Der er altid brug for læger, AT eller ej. MEN ved at forholde os nysgerrige og undersøgende til emnet, vil vi efterhånden vide mere om HVAD det handler om, og vi får noget at hænge vores hat på næste gang, vi konfronteres med alternative begreber – eller med vores patienters ønske om vores mening! Samtidig kunne det jo være, at der i denne viden skulle gemme sig et guldkorn til eget brug... Der er faktisk mange læger, der

Marianne Camille Tiffanie Kirkskov
Speciallæge i almen medicin – DK-kinesiolog (Professionel Praktiserende Kinesiolog)
Solsortvang 2, 3450 Allerød, Tlf: 4814 0301
E-mail: Marianne@Kirkskov.dk

benytter sig af alternativ behandling, men der er måske knap så mange, der fortæller deres kolleger om det...

Næsten halvdelen af Danmarks befolkning har benyttet sig af/benytter AT. Hvis vi vedbliver med at vige udenom eller stikke strudsehovederne i busken, vil AT fortsat bestå og blive brugt af befolkningen, med eller uden vores samtykke eller indflydelse. Hvis vi derimod vælger at se det som det er, at der findes terapier, der i vid udstrækning benyttes af befolkningen, så må vores nysgerrighed vel vækkes før eller siden, *for hvad er det de gør, som så mange synes er så vigtigt?* Tør vi erkende og acceptere, at vi i lægestanden måske har nogle mindre skygger eller blinde pletter for vores øjne, hvis vi kun erkender og accepterer vores egen sandhed? Der er dog som nævnt i indledningen tydeligvis tøbrud på vej: Det er dejligt at se Lægeforeningens initiativ til en politik på området! Jeg ser frem til flere gode debatoplæg og forslag om emnet i den kommende tid.

Og selvom jeg udover læge også er DK-kinesiolog og formentlig kommende RAB, så ordinerer jeg stadig penicillin til en lungebetændelse....

Marianne Camille Tiffanie Kirkskov, praktiserende læge og DK-kinesiolog.

Litteratur/Information:

1. "Lægekunst i det 21. århundrede", 15 danske læger om alternativ behandling, Forlaget Hovedland 2002.
2. Filosofen Ken Wilber skriver om "integreret medicin" i forordet til bogen "Integral medicine: A noetic reader" af Marilyn Schlitz og Tina Hyman. (se <http://wilber.shambhala.com/html/misc/integral-med-1.cfm>)
3. "Debatoplæg vedr. alternativ behandling", bilag til lægemøde 2004.
4. "Døre der åbner sig..." Om grænseoverskridende farmaceuter og læger i det danske sundhedsvæsen og deres årsager til at beskæftige sig med alternativ behandling. Forlaget Hovedland 2001.
5. www.ViFAB.dk
6. www.ft.dk Folketingets hjemmeside: "Lov om en brancheadministreret registreringsordning for alternative Behandlere". Juni 2004.
7. www.kinesiologi.dk